

נייר עמדה: מגמות שינוי בסטטוס קוו בהר הבית – יולי 2014

מוגש לחברי ועדת הפנים לקראת דיון הוועדה ב"הערכות המשטרה לעליית יהודים להר הבית בחגי תשרי", 13/8/14

1. ב-23 ביוני הגישה "ועדת משנה לנושא עליית יהודים להר הבית", שמונתה על ידי ועדת הפנים של הכנסת, את המלצותיה. על אף שהמלצותיה כללו גם המלצות למספר שינויים בנעשה בהר, נתנה הוועדה גיבוי למדיניות הקיימת ולהתנהלות המשטרה. ועדת המשנה המליצה להשאיר את הסטטוס קוו על כנו ולא להסדיר תפילה של יהודים במקום.
2. על אף זאת, ב-7 השבועות שמאז פרסום ההמלצות חל גידול ניכר מאוד בהגבלות על כניסת מוסלמים להר הבית:
  - ב-29 ביוני הוציאה המשטרה צווי הרחקה מהר הבית לתקופה של 4 חודשים נגד עשרות פלסטינים בטענה שהדבר דרוש למניעת "פגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש"¹
  - במשך כל ימי הששי של חודש הרמדאן (לאורך חודש יולי) התירה המשטרה כניסה של מתפללים רק מעל גיל 50. לפי דיווח המשטרה, נמנעה מ-35,000 מתפללים כניסה בכל יום ששי שכזה. גם ביום הששי ה-1 באוגוסט שאחרי רמדאן הופעלה מגבלת הגיל, ובסך הכל הוטלו ההגבלות במשך 5 ימי ששי ברציפות בתקופה שבה מספר המתפללים הרוצים להגיע למסגד היא הגדולה ביותר.
  - ב-10 ביולי – המשטרה סגרה בשעות הבוקר את רוב שערי הכניסה דרכם נכנסים מוסלמים להר. בשערים הפתוחים התקיים בידוק ונמנעה כניסתן של נשים².
  - ב-18 ביולי מנעה המשטרה את כניסתם של אנשי הוואקף למתחם³.
  - מיום ה-31 ביולי ועד היום - מאז סיום עיד אל-פיטר ובמשך 10 ימים עד היום מנעה המשטרה לחלוטין כניסה של נשים מוסלמיות בשעות הבוקר, שעות בהן מבקרים יהודים בהר⁴.
3. אין אנו מתעלמים מהעובדה שמדובר בתקופה שבה המתיחות הביטחונית בירושלים עלתה לשיאים שלא נראו שנים רבות. אולם העלייה החדה במגבלות הכניסה והטלתן באופן כה גורף על הציבור המוסלמי מעלה סימני שאלה בנוגע למניעי החלטותיה של המשטרה, והאם הם ניוונים גם מהלחץ המתמשך מימין, לרבות ואולי אף בעיקר מהכנסת, ולא רק משיקולי בטחון.
4. יש לציין, שלמרות שהנסיבות הביטחוניות לא השתנו דרסטית, ביום ששי האחרון, ה-8 באוגוסט, לא הוטלה כל מגבלה על כניסת מוסלמים להר הבית ותפילת הצהרים עברה ללא אירועים מיוחדים. לעומת זאת, ב-5 השבועות שקדמו לכך, הפגנות המחאה של הפלסטינים על חסימת גישתם להר הביאו להתנגשויות אלימות.

המלך ג'ורג' 27
ת.ד. 2239
ירושלים 94581

27 King George St.
P.O. Box 2239
Jerusalem 94581

Tel. טל
+972-2-6222858
Fax. פקס
+972-2-6233696

www.ir-amim.org.il
mail@ir-amim.org.il

¹ תיעוד חלק מהצווים נמצא בידי עיר עמים

² "המאמץ משתלם – על השינוי האיטי לטובה במצב בהר הבית", אתר הבית היהודי, 10 ביולי, http://the--.template.blogspot.co.il/2014/07/blog-post_7281.html?spref=bl

³ דף הפייסבוק בערבית "חדשות מסגד אל-אקצא", 18 ביולי

[s://www.facebook.com/photo.php?fbid=321744904616768&set=a.201466739977919.19424.201132936677.966&type=1&theater](https://www.facebook.com/photo.php?fbid=321744904616768&set=a.201466739977919.19424.201132936677.966&type=1&theater)

⁴ חלק מהנשים צועקות "אללה אכבר" ולעיתים גם מגדפות מבקרים יהודים בהר. סרטון שמראה כיצד מונעים מהנשים להיכנס https://www.youtube.com/watch?v=u2W_9ZxntLA

5. חיזוק לחשש שההגבלות על כניסת פלסטינים מושפעות מהלחץ הפוליטי מימין נמצא בדיווחים של תנועות הר הבית על מעין תמיכת משטרה גדלה בפעילותם, כפי שלמשל פורסם באתר חדשות הר הבית:

"... מפקד הר הבית ושאר קציני המשטרה, מבינים היטב את חשיבותו של הר הבית לעם ישראל ובהחלט ניתן לומר על כולם שיחסם האישי ליהודים העולים להר הבית אינו שלילי ואף להיפך מכך... הם כאילו מבקשים לומר - לו רק יכולנו, לו רק הממשלה היתה משחררת את הרסן, היינו כבר עושים את המלאכה כנדרש. **לא מדובר בדמיונות או בהבעת משאלות ודי לחכימא ברמיזא**...."⁵ (ההדגשה הוספה).

6. לצדה של העליה בהגבלות על כניסתם של מוסלמים למתחם, ניתן לראות גם שינוי מגמה מקצין נוסף של פעילי הר הבית. מאז חודש יוני החלו פעילי הר הבית לפרסם דיווחים רבים על תפילות שהם מקיימים בהר הבית⁶. על פי ניתוח שנערך בעיר עמים, אמנם השינוי הוא בעיקר הסברתי, אך הוא נועד להוסיף ולנגוס בהמלצותיה ההפוכות של ועדת המשנה של ועדת הפנים.

7. במקביל לכך מוסיפים פעילי הר הבית בקמפיין לכינונו של בית המקדש, ובסרטון הנלווה לקמפיין יש הדמיה של הר הבית ובו בית המקדש ללא מסגד אל-אקצא וכיפת הסלע⁷, מפרסמים הספד אוהד ליואל לרנר, אשר היה בכלא 3 שנים בשל הקמת מחתרת גל ששאפה לפוצץ את כיפת הסלע⁸, לקראת ט' באב, בין התאריכים 3-5 באוגוסט מקימים מאהל מחאה במרכז ירושלים ועורכים דיונים תחת כרזה גדולה עם הכיתוב "צריך להסיר את הכיפה" (כיפת הסלע).

8. כפי שכבר התרענו בנייר העמדה שהוגש לוועדת המשנה, מגמות אלו מסוכנות הן, ונדמה כי אחת לאחת הן חוברות יחדיו לשינוי מזדחל של הסטטוס קוו בהר הבית, באופן בלתי זהיר ובאופן חד צדדי, תוך כניעה לא ראויה לגורמים קיצוניים. אין אנו מתעלמים מהפרות סדר שהיו בתקופה זו גם מצדם של מתפללים מוסלמים, שאף הגיעו לידי העלאת באש של תחנת המשטרה בהר הבית, אך אלו אף הם כרוכים במגמות האמורות, גם אם לא רק בהן.

9. **לפיכך אנחנו קוראים לכם למנוע כל שינוי מזדחל נוסף של הנהוג במתחם הר-הבית/אל-חרם א-שריף**, גם בעת הדיון שיתקיים ביום 13/8/14. סוגיית הר הבית היא מהמורכבות והרגישות שעל סדר היום של מדינת ישראל. יש לזהותה בעיקר כסוגיה מדינית, בעלת השלכות רחבות, לאומיות ובינלאומיות, אחת משאלות רבות של ריבונות בירושלים, של פתרון מדיני בירושלים. ככזו היא צריכה להיות אם בכלל רק חלק מהמו"מ המדיני בין ישראל לפלסטינים. כל דיון בשינוי הסטטוס קוו בהר הבית, ככל שיתקיים, לרבות עליית יהודים אליו, חייב להיות רק לערוצים מדיניים.

⁵ "גיוס חירום!", אתר חדשות הר הבית, 14 ביולי, http://the--temple.blogspot.co.il/2014/07/blog-post_13.html?spref=bl

⁶ מתוך ערוץ היוטיוב של אתר חדשות הר הבית, 15 ביולי <https://www.youtube.com/watch?v=ARlq4oyieHs>; "צפו: עולים מכל הגוונים מתפללים בהר הבית לשלום חיילי צה"ל", אתר חדשות הר הבית, 17 ביולי, http://the--temple.blogspot.co.il/2014/07/blog-post_6515.html?spref=bl; דף הפייסבוק של יהודה גליק, <https://www.facebook.com/yehudah.glick/posts/10204531942928466>

⁷ "Build the Third Temple", אתר indiegogo למימון המוני, <http://www.worldbulletin.net/todays-news/138926/30-palestinians-injured-by-israel-police-in-al-aqsa-ngo>, <https://www.indiegogo.com/projects/build-the-third-temple--3#home>

⁸ http://the--temple.blogspot.co.il/2014/07/blog-post_4485.html?spref=bl